

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПОЛІТОЛОГІЯ»
POLITICAL SCIENCE**

**для провадження освітньої діяльності
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
для підготовки здобувачів ступеня доктора філософії**

ДИСЦИПЛІНА:

**ПОЛІТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА І НАУКОВЕ
КОНСУЛЬТУВАННЯ**

галузь знань:

05 соціальні та поведінкові науки

спеціальність:

052 «Політологія»

кваліфікація:

доктор філософії у галузі «Соціальні та поведінкові
науки» за спеціальністю «Політологія»

СИЛАБУС

Політична експертиза і наукове консультування

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ОНП

2. Цикл професійної підготовки

ВИКЛАДАЧ:

НАГОРНЯК Тетяна Леонтіївна

докторка політичних наук, професорка, декан факультету
«Кієво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти»
e-mail: t.nagornyak@ukma.edu.ua

ОБСЯГ ГОДИН НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ:

Загальний обсяг годин	- 120 год. / 4 ECTS
<i>з них:</i>	
▪ Лекцій	- 26 год.
▪ Семінари	- 26 год.
▪ Самостійна робота слухачів курсу	- 68 год.

Семестр викладання:	3-й
Форма підсумкового оцінювання:	екзамен

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Дисципліна «Політична експертиза і наукове консультування» є нормативною для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми третього (наукового) рівня «Політологія», закріплює напрями і продукти експертної і консалтингової діяльності політолога – дослідника. Дисципліна також забезпечує ключові програмні результати навчання, загальні та спеціальні (фахові) компетентності випускника програми та спрямована на зміцнення компетенцій науковця у вирішенні прикладних питань, що є актуальними для суспільства, інститутів влади і бізнес-організацій. Набір практик та інструментів політичної експертизи і наукового консультування, якими володітимуть PhD з політології, зміцнить їх конкурентоспроможність на ринку праці України.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою дисципліни є формування в здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми третього (наукового) рівня «Політологія» НаУКМА системи знань і навичок для якісного надання послуг наукового консультування державним інститутам, приватним і неурядовим організаціям, індивідуальним акторам з використанням методик та інструментів прикладного політичного аналізу й профільних експертиз процесів, явищ і подій.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ, ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ:

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
<p>РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.</p>	<p>Індивідуальні проекти, робота в групах, робота з літературою за темами. Проблемно-орієнтоване навчання.</p>	<p>Вхідний контроль залишкових знань. Поточний контроль письмових робіт, усних доповідей та коментарів під час обговорення на заняттях. Практикуми відповідно до критеріїв, вказаних у силабусі (формулювання наукових гіпотез, моделювання соціально-політичних процесів, прикладного дискурс-аналізу тощо).</p>
<p>РН03. Розробляти та реалізувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.</p>	<p>Індивідуальні проекти, робота в групах, робота з літературою за темами. Проблемно-орієнтоване навчання.</p>	<p>Підготовка аналітичних записок (збір даних за проблемою для її прикладного вирішення (емпіричних, експертних, аналітичних) у сфері управлінського консалтингу, консалтингу у сфері стратегічних комунікацій, вироблення рекомендацій для прийняття рішень і політик. Поточний контроль знань (тестування). Підготовка есею.</p>
<p>РН05. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з політичних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.</p>	<p>Індивідуальні проекти, робота в групах, робота з літературою за темами. Проблемно-орієнтоване навчання.</p>	<p>Поточний контроль письмових робіт, усних доповідей та коментарів під час обговорення на заняттях.</p>

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
РН06. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.	Індивідуальні проекти, робота в групах, робота з літературою за темами. Проблемно-орієнтоване навчання.	Моделювання сучасних політичних процесів та формування аналітичних звітів за критеріями оцінювання, що зазначені в силабусі.
РН10. Керувати дослідницькою та інноваційною діяльністю, організовувати роботу колективу дослідників.	Індивідуальні проекти, робота в групах, робота з літературою за темами. Проблемно-орієнтоване навчання.	Поточний контроль письмових робіт, усних доповідей та участі у дискусії під час обговорення на заняттях.
РН12. Знати і вміти застосовувати світові тренди розвитку та національний контекст змін для прийняття відповідальних професійних рішень, формування команд для розв'язання фахових завдань і публічної презентації власних здобутків.	Групові обговорення, робота у міні-групах під час занять, виконання здобувачами індивідуальних завдань. Case-study.	Поточний контроль письмових робіт, усних доповідей та коментарів під час обговорення на заняттях. Підсумкове оцінювання (розв'язання кейсів за критеріями оцінювання, що зазначені в силабусі).
РН 13. Застосовувати фахові знання і міждисциплінарні інструменти наукового аналізу для створення прикладних продуктів фахової експертизи та політичного консалтингу замовників (влади, бізнесу, громади) та продукування ідей для суспільного розвитку.	Підготовка резюме наукового консультанта	Оцінювання резюме відповідно до критеріїв, що зазначені в силабусі.

ЗМІСТ КУРСУ:

Вступне слово

Заняття з курсу поєднують лекції і практикуми, виконання прикладних завдань і обговорення їх в класі, проведення інтерактивних навчальних занять і вимірювання знань у тестовій формі. Значна частина курсу полягає в опануванні PhD-здобувачами прикладних методів політичної експертизи та ефективної презентації замовникам своїх послуг в якості наукового консультанта. Програма та методологія курсу націлена на відповідність набутих знань, вмінь та навичок до конкретної дослідницької тематики кожного аспіранта. З цією метою практичні завдання, окрім загальної складової, максимально індивідуалізовані (відповідно до тематики дослідження та фахової діяльності кожного зі здобувачів). Підсумком курсу стане підготовка індивідуального завдання у формі письмової роботи, що продемонструє засвоєння основних підходів у сфері політичного консультування та можливостей використання необхідних практичних прийомів політичної експертизи в майбутній фаховій (у т.ч. викладацькій) діяльності.

Курс представлено на платформі Google Class, що дозволяє оцінити та представити у реальному часі кожний етап засвоєння матеріалу для кожного з слухачів. Код курсу: emyucz6. Завантаження практичних робіт на платформу дозволяє ефективно оцінювати результати та комунікувати, обговорювати спільно помилки чи питання, що виникають. Лінк на курс: <https://classroom.google.com/c/NzQyMzAzMjUyMDAz>

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ: ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ:

 Тема заняття	Загальна кількість годин	Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Вступ до дисципліни. Політична аналітика як професійна діяльність. Методи і методики політичної аналітики як основи для професійної експертизи і наукового консультування.	14	2	2	10
Тема 2. Ключові категорії політичної експертизи і наукового консультування.	14	2	2	10
Тема 3. Суб'єктність політичних процесів сучасності. Моделювання соціально-політичних процесів для експертизи та наукового консультування.	24	7	7	10

Тема 4. Стратегема. Стратегування розвитку організації як послуга зовнішнього наукового консультування.	20	5	5	10
Тема 5. Управлінський консалтинг.	18	4	4	10
Тема 6. Наукове консультування в сфері стратегічних комунікацій та GR. Робота з інформаційними джерелами.	18	4	4	10
Підсумки курсу. Модульна контрольна робота (тест). Розв'язання кейсів.	12	2	2	8
Всього:	120	26	26	68

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН:

№ з/п	Теми занять	Обсяг
1	Тема 1. Вступ до дисципліни. Політична аналітика як професійна діяльність. Методи і методики політичної аналітики як основи для професійної експертизи і наукового консультування. Завдання для практикумів і СРС: Повторення прикладних методів і методик дослідження. Ознайомлення з матеріалами в google classroom. Практикум 1 (гіпотези за темою дослідження). Практикум 2 (івент-аналіз об'єкту дослідження).	4 год.
2	Тема 2. Ключові категорії політичної експертизи і наукового консультування. Призначення і кінцеві продукти. Типи замовників і виконавців. Напрями консалтингу та політичної експертизи. Зона відповідальності консультанта та експерта, етичні та професійні помилки замовників і виконавців. Завдання для практикумів і СРС: Продукти взаємовідносин замовника і виконавця (консультанта): CV і резюме, технічне завдання і Offer.	4 год.
3	Тема 3. Суб'єктність політичних процесів сучасності. Моделювання соціально-політичних процесів для експертизи та наукового консультування. Завдання для практикумів і СРС: Практикум 3 (Моделі розвитку). CREAK.	8 год. 6 год.

4	<p>Тема 4. Стратегема. Стратегування розвитку організації як послуга зовнішнього наукового консультування. Типи стратегій, їх призначення, структура, етапи створення. Інструменти моніторингу реалізації Стратегії розвитку.</p> <p>Завдання для практикумів і СРС: Практикум зі стратегічного консультування.</p>	8 год. 2 год.
5	<p>Тема 5. Управлінський консалтинг. Оцінка управлінських якостей керівника. Експерт в ролі фасилітатора чи модератора стратегічної сесії.</p> <p>Завдання для практикумів і СРС: Тест. Семінар 1. Становлення прикладної політології і політичної аналітики. Практикум 4. Консультант – Замовник. Самопрезентація і просування послуги. Методики і продукти консалтингової діяльності.</p>	8 год.
6	<p>Тема 6. Наукове консультування в сфері стратегічних комунікацій та GR. Робота з інформаційними джерелами.</p> <p>Завдання для практикумів і СРС: Семінар 2. Моніторингові звіти як основа для коригування інформаційної політики замовником.</p>	8 год.
7	<p>Підсумки вивчення курсу. Модульна контрольна робота (тест). Розв'язання кейсів.</p>	4 год.

6. ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Башук А.І. Комунікаційні стратегії державної влади в умовах інформаційного суспільства: монографія. ТОВ «Друкарня "Рута"», 2019.
2. Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання [Текст]: довідкове видання / А. Горошко, Т. Нарчинська та ін. - 2-е вид. - Київ : [б. в.], 2016. - 56 с.
3. Дослідження «Інформаційний супровід реалізації державної регіональної політики (моделі комунікацій "Держава-Регіон-Район")». Аналітичний звіт / Під наук. ред. Т.Л. Нагорняк. Вінниця, 2020. 102 с.
4. Коваленко А.О. Політичний аналіз, прогнозування. К.: Наук. світ, 2002. 212 с.
5. Лінгвістична експертиза: підручник / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов; за ред. Л. І. Шевченко. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2021. 244 с.
6. Магда Є. Вплив соціальних мереж на політичне консультування в умовах гібридної агресії. *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2017. Vol. 4, Iss. 2. С. 130-135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2017_4_2_22
7. Макаренко С.А. Аналітика, експертиза, прогнозування. – К., 2003.-217с.
8. Митко, Антоніна Миколаївна. Політична аналітика та прогнозування [Текст]: підручник / А. М. Митко ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : [б. в.], 2013. 227 с.
9. Нагорняк Т.Л. Брендінг територій як державна регіональна політики: монографія. Донецьк: Видавництво «Ноулідж», 2013. 370 с.
10. Оцінка експертно-аналітичної спроможності Вінницької області [Текст]: аналітичний звіт / [Т. Л. Нагорняк та ін.]. Вінниця : [б. в.], 2018. 42 с.
11. Політичне консультування як феномен масових комунікацій / А. В. Литвин та ін.; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського", Видавн.-поліграф. ін-т . Харків : Факт, 2017. 199 с.
12. Польовий М.А. Методичні аспекти моделювання процесів функціонування сучасної публічної політики. Вісник ДонНУ імені Василя Стуса: Політичні науки, 2023. URL: <https://jvestnik-politology.donnu.edu.ua/article/download/14311/14213>
13. Польовий М.А. Політичні процеси: теорія та практика моделювання. Одеса: Фенікс, 2011.
14. Польовий М.А., Тарасюк В.О. Концепт щільності політичного процесу та можливості його використання у моделюванні політичних криз. Політичне життя, №3, 2022. URL: <https://jvestnik-politology.donnu.edu.ua/index.php/pl/article/view/12631/12532>
15. Посібник з питань партисипативної демократії (демократії участі) на місцевому рівні. Під редакцією Толкованова В.В. – Київ, Крамар, 2011, 199 с.

16. Почепцов Г. Г. Стратегічні комунікації в політиці, бізнесі та державному управлінні: навч. посіб. для студ. і аспірантів. Київ: Альтерпрес, 2008. 216 с.
17. Раби сонячних плям? (про О. Чижевського та його теорію). URL: <https://politcom.org.ua/raby-soniachnykh-plain-pro-o-chyzhevskoho-ta-ioho-teoriiu>
18. Серія книг "Децентралізація та врядування" / Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO"
19. Стець Н. Коротко про теорію поколінь. URL: <https://iqholding.com.ua/articles/korotko-pro-teoriyu-pokolin>
20. Стратегічне прогнозування політичних ситуацій та процесів: монографія / за заг. ред. М. А. Лепський. Запоріжжя: [б. в.], 2012. 428 с.
21. Стратегічні комунікації суб'єктів політики в умовах сучасної політичної дійсності: колект. монографія / [І. О. Павленко ; за ред. Л. С. Хорішко] ; Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя : Гельветика, 2021. 177 с.
22. Сучасні суспільно-політичні процеси у світі та Україні: монографія / [Т. Л. Нагорняк та ін.] ; Дон. нац. ун-т ім. Василя Стуса. Вінниця: Твори, 2019. 228 с.
23. Суший О.В. Травма як соціальний діагноз українського суспільства. Проблеми політичної психології: зб. наук. праць. Вип.14 (28). URL: <https://politpsy.org/index.php/popp/article/view/148/143>
24. Телешун С. О. Політична аналітика в державному управлінні; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. К.: НАДУ, 2012. 227 с.
25. Український соціум: політико-психологічний вимір зміни поколінь: зб. наук. праць. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 15 груд. 2023 р. / за ред. Ю. Ж. Шайгородського. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ-Ніжин : Видавець Лисенко М. М., 2023. 304 с. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/Ukrainskyj_sotsium_zb.nauk.prats_2023.pdf
26. Berrada M., et al. World Protests: A Study of Key Protest Issues in the 21st Century. Cham: Palgrave Macmillan, 2022.
27. Brannen S., Haig C. S., Schmidt K. The Age of Mass Protests: Understanding an Escalating Global Trend. URL: <https://www.csis.org/analysis/age-mass-protests-understanding-escalating-global-trend>
28. Carothers T., O'Donohue A. How to Understand the Global Spread of Political Polarization. URL: <https://carnegieendowment.org/2019/10/01/how-to-understand-global-spread-of-political-polarization-pub-79893>
29. Dahrendorf R. Reflections on the Revolution in Europe: In a letter intended to have been sent to a gentleman in Warsaw. New York: Random House, 1990.
30. Dalio R. Principles for Dealing with the Changing World Order: Why Nations Succeed and Fail. Avid Reader Press / Simon & Schuster, 2021.
31. Elstob Stephen, Escobar Oliver. Handbook of Democratic Innovation and Governance URL: <https://www.amazon.com/Handbook-Democratic-Innovation-Governance-Stephen>
32. Farrell H., Han H. Public Governance and Global Politics after COVID-19. In: Gavin F. J., Brands H. (Eds.) COVID-19 and World Order: The Future of Conflict, Competition, and Cooperation. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2020. P. 238–258.
33. Fletcher School at Tufts University. Digital in the time of COVID. URL: <https://sites.tufts.edu/digitalplanet/files/2021/03/digital-intelligence-index.pdf>

34. Flockhart T., Korosteleva E. A War in Ukraine: Putin and the multi-order world. *Contemporary Security Policy*, 2022, 43:3, 466-481. DOI: <https://doi.org/10.1080/13523260.2022.2091591>
35. Guriev S., Treisman D. *Spin Dictators: The Changing Face of Tyranny in the 21st Century*. Princeton: Princeton University Press, 2022. 324 c.
36. Huntington S. P *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. University of Oklahoma Press, 1991. 412 c.
37. Johnson Jason *Political Consultants and Campaigns: One Day to Sell (Transforming American Politics)* 1st Edition URL: <https://www.amazon.com/Political-Consultants-Campaigns-Transforming-American/dp/0813344883>
38. Levitsky S., Way L. A. *Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes after the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 540 c.
39. Low J. *After Method: Mess in Social Science Research*. L.-N.Y.: Routledge, 2004. 210 c.
40. Mouffe C. *The Democratic Paradox*. Verso, 2000. 240 c.
41. Naisbitt J. *Megatrends: Ten New Directions Transforming Our Lives*. New York: Warner Books, 1982. 304 c.
42. Norris P., Inglehart R. *Cultural Backlash: Trump, Brexit, and Authoritarian Populism*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 554 c.
43. OECD. *Innovative Citizen Participation and New Democratic Institutions: Catching the Deliberative Wave [Report]*. URL: <https://www.oecd.org/gov/open-government/innovative-citizen-participation-new-democratic-institutions-catching-the-deliberative-wave-highlights.pdf>
44. Scarrow S. E. *The Changing Nature of Political Party Membership*. Oxford Research Encyclopedia of Politics. 2017. DOI: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.226>
45. Westen Drew *The Political Brain. The Role of Emotion in Deciding the Fate of the Nation*. URL: <https://www.publicaffairsbooks.com/titles/drew-westen/the-political-brain/9781586485993/>
46. Zinchenko O. V *Peculiarities of Arab Monarchies Forms of Government (Comparative Analysis)*. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 2018, 25(1), 50-64

Електронні ресурси:

Офіційні інтернет-джерела:

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
2. Урядовий портал: єдиний веб-портал органів виконавчої влади. [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України. [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
5. Офіційний веб-портал Генеральної прокуратури в Україні. [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/>

6. Офіційне інтернет-представництво Національного Банку України. [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

Аналітичні центри України:

1. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. <https://dif.org.ua/>
2. Центр Разумкова. <https://razumkov.org.ua/>
3. «Київський міжнародний інститут соціології» (КМІС). <https://www.kiis.com.ua/>
4. Центр аналізу та соціологічних досліджень (CISR) Міжнародного республіканського інституту (MPI) <https://www.iri.org.ua/>
5. Центр контент – аналізу. Відкриті звіти. <https://ukrcontent.com/reports.html>

Міжнародні аналітичні центри та індекси:

1. Economist Intelligence Unit. Democracy Index 2022: Frontline democracy and the battle for Ukraine. URL: <https://pages.eiu.com/rs/753-RIQ-438/images/DI-final-version-report.pdf>
2. Freedom House. Freedom in the World 2023: Marking 50 Years in the Struggle for Democracy [Report]. URL: <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2023/marking-50-years>
3. Freedom House. Nations in Transit 2023: War Deepens a Regional Divide. URL: https://freedomhouse.org/sites/default/files/2023-05/NIT_2023_Digital.pdf
4. Global Trends 2030: Alternative Worlds. The National Intelligence Council, Great Britain, 2012. URL: https://www.dni.gov/files/documents/GlobalTrends_2030.pdf

Відео-матеріали:

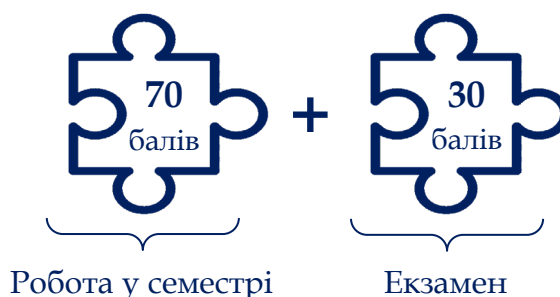
1. Іцхак Адізес. Життя і смерть організації. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=N1v84yj8jRM>
2. Іцхак Адізес. Демократія і диктатура не працюють, нам потрібне щось нове. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OAJq1t15hnw>
3. Незавершений політ. Фільм пам'яті Дениса Монастирського. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=T8YVp9Bsi84&authuser=0>

7. ОЦІНЮВАННЯ

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ ДИСЦИПЛІНИ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Індивідуальні завдання / Робота на практичному занятті, кейси	10	50	50
Модульний контроль	1	20	20
Захист підсумкових робіт / екзамен	1	30	30
Разом			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

В межах курсу здобувачі можуть отримати **50 балів** за виконання запропонованих до кожної теми індивідуальних завдань, **20 балів** – за складання модульного тесту. В якості підсумкового завдання (на вибір здобувача) може бути складання **екзамену** або **написання та захист підсумкової роботи** як альтернативи іспиту (**30 балів**). Таким чином, здобувач може отримати 100 балів, не складаючи іспит з дисципліни, а виконуючи системно, вчасно і якісно завдання, що передбачені для отримання необхідних результатів навчання і компетентностей.

Для кожного виду завдань здобувач отримує чіткий строк виконання (**дедлайн**). За порушення дедлайну здобувачем його оцінка знижується на 10 б. від загальної кількості балів, яку він (вона) отримає за завдання після перевірки.

За умов невчасного або неналежного виконання виду роботи здобувач може **виконати завдання наново** з урахуванням зауважень викладача, якщо цього дозволяє вид роботи, але не пізніше, ніж за 2 тижні до залікового тижня.

Критерії оцінювання:

50 – 40 балів	Робота виконана без помилок, з дотриманням вимог і принципів академічної доброчесності; відповідь здобувача аргументована, здобувач демонструє високу ступінь розуміння теми та застосовує аналітичне мислення.
39 – 30 балів	Робота виконана з незначними помилками, але з дотриманням вимог і принципів академічної доброчесності; деякі вимоги до виконання були порушені; здобувач демонструє розуміння теоретичного задалегідь підготовленого матеріалу.
29 – 20 балів	Робота виконана з помилками, вимоги до виконання були порушені; здобувач демонструє поверхневе розуміння теми, проте принципи академічної доброчесності дотримані.
19 – 10 балів	Робота містить численні помилки, здобувач порушив багато вимог до виконання; здобувач демонструє знання лише в тому матеріалі, який він описує в завданні.
9 – 0 балів	Робота виконана на низькому рівні (або не виконана взагалі), здобувач не дотримався жодної вимоги до виконання; не демонструє розуміння теми.

Критерії оцінювання розробляються під кожне окреме завдання і містяться в Google classroom.

Типові завдання та критерії оцінювання:

☑ **Побудова наукової гіпотези.** Оцінюється вміння здобувача побудувати наукову гіпотезу в контексті свого дослідження. Завдання виконується за такою структурою: тема дисертації; предмет і об'єкт дослідження; гіпотеза, що складається з 3-х змінних і розкриває ключовий зміст предмету, що досліджується (або його складової). Після чого слід розібрати гіпотезу на парні зв'язки і назви перехідних, припустити, як можна довести чи спростувати гіпотезу. Очікуваний висновок. **Критерії оцінювання:** правильно сформульовані предмет і об'єкт дослідження - 5 б.; правильно сформульована гіпотеза, що розкриває ключовий зміст теми і побудована за вимогами до логіки гіпотез (не тверджень, а саме припущень) - 10 б.; коректний аналіз складових гіпотези - 15 б.; кореляція між гіпотезою, пошуком її доведення і висновком - 15 б.

☑ **Побудова івент-ланцюга.** Оцінюється вміння здобувача побудувати івент-ланцюг будь-якого політичного процесу, який міг би бути важливим елементом наукового дослідження здобувача. Сформулювати текст аналітичної записки, що фіксує динаміку і логіку досліджуваного процесу, які є важливими для прийняття рішення на основі висновку експерта чи пропозицій консультанта. Інструкції для виконання роботи: Назва процесу (явища, події). Як він пов'язаний з темою дослідження. Ланцюг ключових дат і івентів (за прикладом). Аналітична записка. **Критерії оцінювання:** правильно обраний процес - 5 б.; ланцюг з 4 і більше дат (подій), що демонструють динаміку досліджуваного процесу - 15 б.; повнота ланцюгу в частині суб'єктів процесу для якісного аналізу - 15 б.; аналітична записка (9 -11 речень, що містить попередній чи проміжний висновок дослідження процесу) - 15 б.

☑ **Складання CV.** Оцінюється вміння здобувача подати повну, чесну, але лаконічну і конкретну інформація про «хід свого життя», де обов'язковими елементами є

контакти, освіта (формальна і неформальна), практики, кваліфікації, а також розставити правильні акценти, вказавши свої компетентності (soft skills) та професійні навички (hard skills).

Критерії оцінювання: овна, чесна, але конкретна, лаконічна і спрямована на посаду інформація - 20 б.; дотримання структури (контакти, освіта, практики, кваліфікації, компетентності, результати) - 20 б.; виокремлення основної релевантної інформації для посади консультанта - 10 б.

☑ **Технічне завдання (ТЗ).** Оцінюється вміння здобувача фахово оформити ТЗ щодо політичного консалтингу. **Критерії оцінювання:** розуміння ключових понять та цілей завдання - 10 б.; вміння поставити завдання для досягнення основної мети - 20 б.; сформулювати ключові показники ефективності, період виконання завдання, а також форму звітності - 20 б.

☑ **Offer.** Оцінюється вміння здобувача підготувати фаховий offer на відповідне технічне завдання. **Критерії оцінювання:** відповідність offer ключовій меті ТЗ - 10 б.; вміння запропонувати дієві механізми для розв'язання поставлених перед консультантом завдань від замовника - 20 б.; вміння передбачити та розрахувати основні витрати та ризики (10 б.); презентація результатів - 10 б.

☑ **Фасилітаційна сесія (ФС).** **Критерії оцінювання:** знання етапів підготовки ФС – 5 «П» - 10 б.; розуміння основних функцій фасилітатора та його ролі - 15 б.; вміння знаходити реальні приклади успішної фасилітації в кіно та політиці - 10 б.; вміння помічати помилки фасилітаторів і надавати рекомендації щодо уникнення таких помилок - 15 б.

☑ **Аналітична довідка за підсумками моніторингу інформаційної присутності обраної персони (інституту).** **Критерії оцінювання:** довідка має бути змістовною і структурованою, з відповідними аргументами, що підтримують основні висновки - 15 б.; довідка має містити висновки щодо аналізу інформаційної присутності, включаючи різні аспекти та виміри (наприклад, частота згадувань, контекст, тональність) – 15 б.; у довідці мають бути сформульовані авторські рекомендації за підсумками аналізу – 10 б.; оригінальність і креативність, здатність виявити неочікувані інсайти або зробити новаторські висновки - 5 б.; відповідність встановленим вимогам до обсягу, презентабельність - 5 б.

☑ **Підготовка презентації та її захист.** Оцінюється дотримання вимог до підготовки презентації: 1) використання брендів слайдів НаУКМА; 2) логічність у викладенні матеріалу; 3) кореляція між слайдами презентації та промовою спікера; 4) уникнення дублювання тексту промови та інформації на слайді; 5) апелювання до кількісних показників, емпіричного матеріалу, думок експертів, фахових джерел; 6) дотримання регламенту доповіді (до 7 хв.); 7) вміння виокремити доречну інформацію від другорядної, побудувати аргументацію власної думки і зробити висновок, що узгоджується з метою.

☑ **Модульна контрольна робота (МКР).** МКР складається з двох рівнів складності: *перший рівень* розрахований на 30 хвилин і спрямований на перевірку знань здобувачів теоретичного матеріалу. Він включає в себе 20 завдань, на які потрібно дати чітку лаконічну відповідь - по 0,5 балів за кожну правильну відповідь. Максимальний бал - 10 б. *Другий рівень* складається з двох практичних завдань - по 5

б. за кожне завдання, що додатково розкривають критичність мислення і креативність. Час на виконання рівня - 30 хвилин. Максимальна кількість балів – 10 б.

▣ **Розв'язання кейсів** має на меті продемонструвати засвоєні здобувачем основні підходи у сфері наукового консультування та засвоєння можливостей використання необхідних практичних прийомів політичної експертизи в майбутній фаховій діяльності.

Орієнтовні питання до екзамену:

1. Роль експертизи і консультування в професії політолога.
2. Основні категорії, напрями і продукти наукового консалтингу і політичної експертизи.
3. Суб'єктність у політичних процесах сучасності. Безсуб'єктні політичні процеси.
4. Концептуальні моделі для аналізу суспільно-політичних процесів.
5. Формалізовані моделі для аналізу суспільно-політичних процесів.
6. Математичні моделі для аналізу сучасних процесів. Моделі хвильової динаміки. Моделі зміни поколінь.
7. Модель життєвого циклу. МЖЦ організацій за Іцхаком Адізесом.
8. Особливості стратегування розвитку організації/території як послуга зовнішнього наукового консультування.
9. Стратегування як процес. Типи стратегій, їх призначення, структура, етапи створення.
10. SWOT-аналіз як етап стратегування розвитку і методика в прикладній аналітиці.
11. Моніторинг реалізації стратегій. Аналітичні інструменти управління змінами.
12. Територія як предмет політологічного аналізу в процесі брендингу.
13. Методики і продукти управлінського консалтингу.
14. Оцінка управлінських якостей керівника в межах наукового консультування.
15. Науковий консультант в ролі фасилітатора чи модератора стратегічної сесії.
16. Медіамоніторинг та види моніторингових звітів у прикладній аналітиці.
17. Метрики для вимірювання інформаційної присутності політичного процесу або актора.
18. Медіааудит і репутаційний аудит: різновиди та функції в залежності від цілей замовника.
19. Поняття та принципи стратегічних комунікацій в науковому консультуванні.
20. Складові комунікаційної стратегії.
21. Оцінка ефективності комунікаційних кампаній.
22. Експертиза дискурсивних явищ і процесів в сучасній політиці.
23. Прикладний дискурс-аналіз і продукти аналізу.
24. Лінгвістична експертиза у дослідженнях політичних процесів.
25. Вербальні маркери у політичному тексті.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70			D (задовільно)
60 – 65	Задовільно		E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити курс. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише на рівні «достатньо». Замість перескладання комісії, студент може обрати повторне вивчення курсу.

8. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

НаУКМА сповідує принципи академічної доброчесності, що означає, що всі роботи здобувачі мають виконати самостійно, а у тексті мають міститися відповідні посилання на інформаційні джерела.

Дозволяється використовувати застосунки штучного інтелекту (ШІ) лише як допоміжний ресурс для організації самостійного навчання, розвитку навичок письма, вдосконалення стилю, перевірки граматики, створення мультимедійних матеріалів (анімації, відео, презентації).

Забороняється використання застосунків генеративного ШІ для автоматичного виконання завдань, контрольних робіт, тестів чи інших форм оцінювання, а так само для автоматичного створення будь-яких академічних робіт без подальшого редагування та застереження про використання ШІ при підготовці цих робіт.

При використанні засобів штучного інтелекту (наприклад, CHAT GPT) необхідно позначити відповідним посиланням частини тексту, що були згенеровані штучним інтелектом.

Порушення правил використання ШІ тягне академічну відповідальність як за порушення академічної доброчесності.

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року):

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diiialnosti-ta-iakosti-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-dokumenty

<https://bit.ly/3tXf4mi> (Скорочене посилання на документ)

Недотримання принципів академічної доброчесності карається не зарахуванням роботи без можливості її перездачі у відповідності до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА.

Затверджено на засіданні кафедри політології НаУКМА
5 вересня 2024 року (протокол № 1)

